ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету іноземної філології
ЗНУ
_____ К.М. Василина
« 28 » серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікативні стратегії (німецька)

Підготовки здобувачів ступеня освіти **магістр**

Денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма
Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії
(німецька мова, англійська мова)
спеціальності **В11.043 Філологія**
галузі знань **03 Гуманітарні науки**

ВИКЛАДАЧ : МАМЕДОВА А.І., кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури	
Протокол № 2 від 26.08.2026 В.о. Завідувач кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури Е.О.Веремчук	**Погоджено** Гарант освітньо-професійної Програми _____ С.Ю. Вапіров

2026 рік

Зв`язок з викладачем (викладачами): Мамедова Алла Іванівна
E-mail: allmamed@ukr.net
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18476
Телефон: 0681777216
Інші засоби зв'язку: *Telegram*
Кафедра: кафедра викладання другої іноземної мови (2 корпус ЗНУ, к. 411)

1. Опис навчальної дисципліни

Опис курсу: Навчальна дисципліна «Комунікативні стратегії» спрямована на систематичне вивчення основних понять, теорій, моделей і принципів комунікації. Курс розглядає комунікацію як складний багаторівневий процес обміну інформацією, взаємодії людей та конструювання значень. У межах дисципліни студенти ознайомлюються з основними етапами розвитку наукових уявлень про комунікацію та сучасними підходами до її дослідження. Особлива увага приділяється лінійним, інтерактивним, циркулярним і транзакційним моделям комунікації. Розглядаються основні елементи комунікативного процесу, зокрема комуніканти, повідомлення, канал, контекст, зворотний зв'язок і комунікативні перешкоди. Окремий тематичний блок присвячено вербальній, невербальній та паравербальній комунікації. Курс також охоплює питання комунікативної компетентності, активного слухання, емпатії, зворотного зв'язку та ефективної взаємодії. Значне місце посідає вивчення комунікації у соціальному та професійному середовищі. Окремо аналізуються особливості міжкультурної комунікації, роль культурних норм, цінностей, стереотипів та етноцентризму у процесі взаємодії. Теоретичні положення курсу поєднуються з аналізом конкретних комунікативних ситуацій та практичних прикладів. Студенти навчаються застосовувати комунікативні моделі для виявлення причин непорозумінь і визначення шляхів їх подолання. Дисципліна має міждисциплінарний характер і пов'язана з лінгвістикою, психологією, соціологією, медіадослідженнями та культурологією. Особливе значення надається розвитку здатності аналізувати комунікацію з урахуванням мовних, соціальних, психологічних і культурних чинників. Курс орієнтований не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на формування практичних навичок ефективної комунікативної взаємодії.

Мета курсу: Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системного уявлення про сутність, структуру, функції та закономірності комунікації. Курс має на меті ознайомити студентів із провідними теоріями та моделями комунікації й сформувати розуміння їхнього значення для аналізу реальних комунікативних процесів. Важливим завданням є формування здатності розрізняти основні типи комунікаційних моделей та визначати сферу їх практичного застосування. Мета курсу також полягає у розвитку навичок аналізу вербальних, невербальних і паравербальних компонентів комунікації. Особлива увага приділяється формуванню навичок активного слухання, конструктивного зворотного зв'язку та ефективного ведення діалогу. Дисципліна спрямована на розвиток комунікативної компетентності студентів у навчальному, професійному та соціальному середовищах. Важливою складовою мети є формування здатності виявляти комунікативні бар'єри, аналізувати причини непорозумінь і знаходити конструктивні способи їх подолання. Курс має сприяти розвитку критичного мислення та здатності оцінювати комунікативні ситуації з різних теоретичних і практичних позицій. Окремою метою є формування міжкультурної компетентності та розуміння впливу культурних відмінностей на процес комунікації. Студенти мають навчитися враховувати контекст, соціальні ролі, культурні норми, цінності та очікування учасників комунікації. Курс також спрямований на розвиток навичок саморефлексії та усвідомлення власного комунікативного

стилю. Важливим результатом навчання має стати здатність свідомо обирати комунікативні стратегії залежно від мети, ситуації та особливостей співрозмовника. У практичному аспекті дисципліна покликана підготувати студентів до ефективної комунікації в умовах навчальної, професійної та міжкультурної взаємодії. Таким чином, мета курсу полягає у поєднанні теоретичної підготовки з розвитком практичних комунікативних умінь.

Очікувані результати навчання: Після завершення курсу студент повинен розуміти сутність комунікації як складного процесу соціальної взаємодії та обміну значеннями. Студент має знати основні поняття, категорії, теорії та моделі комунікації, розуміти їхні особливості, переваги та обмеження. Студент повинен уміти характеризувати основні елементи комунікативного процесу та пояснювати їхній взаємозв'язок. Він має вміти застосовувати лінійні, інтерактивні, циркулярні та транзакційні моделі для аналізу конкретних комунікативних ситуацій. Студент повинен розрізняти вербальні, невербальні та паравербальні засоби комунікації та пояснювати їхню роль у формуванні значення повідомлення. Очікується здатність аналізувати вплив контексту, ситуації, соціальних ролей та міжособистісних відносин на процес комунікації. Студент має вміти визначати можливі комунікативні бар'єри та пропонувати способи їх подолання. Важливим результатом є здатність використовувати принципи активного слухання, конструктивного зворотного зв'язку та емпатійної комунікації. Студент повинен уміти формулювати власну позицію чітко, аргументовано та відповідно до комунікативної ситуації. Він має розуміти особливості професійної та командної комунікації й уміти застосовувати відповідні комунікативні стратегії. Студент повинен уміти аналізувати міжкультурні комунікативні ситуації та враховувати вплив культурних норм, цінностей і моделей поведінки. Очікується здатність розпізнавати стереотипи та етноцентричні установки й уникати їх під час аналізу представників інших культур. Студент має бути здатним критично оцінювати власну комунікативну поведінку, визначати її сильні та слабкі сторони й планувати подальший розвиток комунікативних навичок. Після завершення курсу студент повинен уміти застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу реальних комунікативних проблем і вибору ефективних стратегій їх вирішення.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**невибіркова**	
Семестр	2 -й	2-й
Кількість кредитів ECTS	**3**	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12	2
Практичні заняття	12	2
Самостійна робота	66	86
Консультації	*за домовленістю, очно чи дистанційно*	

Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18476

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	**Методи навчання**	**Форми і методи оцінювання**
1	*2*	*3*
ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-6 Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово .ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-15 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК-16 Здатність діяти із соціальною відповідальністю на основі етичних міркувань (мотивів), розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.	Спостереження Опитування усне та письмове Навчальні практики	Відповіді на запитання Постановка запитань Бесіда за тематикою
СК 6. Здатність розвивати свій інтелектуальний і загально культурний рівень та кваліфіковано й коректно	Спостереження Опитування	Поточний та підсумковий контроль

застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; . СК 8. Здатність кваліфіковано здійснювати комунікацію іноземними мовами у різних ситуаціях спілкування з усвідомленням ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату;	усне та письмове Навчальні практики Тестування	Рецептивні: Тести з вибором відповіді Співставлення Перехресний вибір Перегрупування Впорядкування Репродуктивні: Постановка запитання Відповіді на запитання Доповнення речень Переклад речень, текстів Складання резюме слів, словосполучень, Перекази Бесіди за темою
ПРН 1. оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;. ПРН 2. упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема виступати ініціатором діалогу і вільно використовувати державну, першу та другу іноземні мови у відповідності до ситуації професійного й науково го спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами; . ПРН 6. застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та	Спостереження Опитування усне та письмове Навчальні практики Тестування	Поточний та підсумковий контроль Рецептивні: Тести з вибором відповіді Співставлення Перехресний вибір Перегрупування Впорядкування Репродуктивні: Постановка запитання

техніку мовлення для досягнення запланованого пр агматичного результату й організації успішної комунікації; ПРН 12. дотримуватися правил академічної доброчесності і бути обізнаним у положеннях щодо захисту прав інтелектуальної в ласності, у заходах запобігання плагіату та відповідальність за нього; визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації ПРН 14. створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів, включаючи науковий продукт; . ПРН 18. практично використовувати та презентувати резуль тати свого дослідження науковій спільноті в науков их публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо. ПРН 23 бути обізнаним у основних видавничих вимогах до наукових публікацій, їх видах і правилах оформлен ня, у переліку фахових видань за профілем, у порядку і правилах функціонування наукометрични х баз.		Відповіді на запитання Доповнення речень Переклад речень, текстів Складання резюме слів, словосполучень, Перекази Бесіди за темою

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

KOMMUNIKAION UND KOMMUNIKATIVE PROZESSE

Grundlagen der Kommunikation und des kommunikativen Prozesses: Der Begriff der Kommunikation und ihre grundlegenden Funktionen; Die Struktur des kommunikativen Prozesses; Kommunikationspartner: Sender und Empfänger; Kontext, Kommunikationskanäle und Kommunikationsmittel. Kommunikationsbarrieren und Ursachen von Missverständnissen.

Zentrale Kommunikationstheorien und Kommunikationsmodelle: Die Bedeutung von Kommunikationsmodellen für das Verständnis des Kommunikationsprozesses. Lineare

Kommunikationsmodelle. Interaktive Modelle und die Rolle des Feedbacks. Zirkuläre und transaktionale Kommunikationsmodelle. Kommunikation als Interaktion und Konstruktion von Bedeutung. Die praktische Bedeutung von Kommunikationsmodellen.

Verbale und nonverbale Kommunikation: Begriffe und Grundlagen der verbalen, nonverbalen und paraverbalen Kommunikation. Verbale Kommunikation und die Rolle der Sprache. Nonverbale Kommunikation . Paraverbale Kommunikation. Das Zusammenspiel von verbalen, nonverbalen und paraverbalen Mitteln . Schlussfolgerungen für erfolgreiche Kommunikation.

Змістовий модуль 2

Interaktion und zwischenmenschliche Beziehungen

Kommunikation, Interaktion und zwischenmenschliche Beziehungen: Kommunikation als soziale Interaktion. Begriff der sozialen Interaktion; gegenseitige Beeinflussung der Kommunikationspartner; Kommunikation als Koordination gemeinsamer Aktivitäten; Bedeutung von Situation und sozialem Kontext. Kommunikation und die Entstehung zwischenmenschlicher Beziehungen Entstehung und Entwicklung von Beziehungen; die Rolle des ersten Eindrucks; Vertrauen und gegenseitige Wahrnehmung; Nähe und soziale Distanz; Kommunikation als Mittel zur Beziehungsgestaltung. Kommunikative Rollen und soziale Positionen Begriff der sozialen Rolle; Rollenwechsel in unterschiedlichen Situationen

Kommunikative Strategien und effektive Kommunikation: Der Begriff der kommunikativen Strategie .Definition; Ziele kommunikativer Strategien; bewusster und unbewusster Einsatz; Zusammenhang zwischen Ziel, Situation und Strategie; kommunikative Flexibilität. **Grundprinzipien effektiver Kommunikation** Verständlichkeit; Genauigkeit; Angemessenheit; Logik und Kohärenz; Anpassung der Botschaft an den Adressaten; Bedeutung des Kontextes; Verhältnis von Inhalt und Form.

Interkulturelle Kommunikation und kulturelle Unterschiede: Der Begriff der Kultur und ihre Bedeutung für Kommunikation Der Begriff der interkulturellen Kommunikation Kulturelle Werte, Normen und Verhaltensmuster High-Context- und Low-Context-Kommunikation Verbale, nonverbale und paraverbale Kommunikation im interkulturellen Kontext Kulturelle Unterschiede und kommunikative Missverständnisse Interkulturelle Kompetenz Interkulturelle Kommunikation im Studium und im beruflichen Umfeld Strategien für erfolgreiche interkulturelle Kommunikation

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
	1 СЕМЕСТР		…	
ЛЕКЦІЯ 1	Grundlagen der Kommunikation und des kommunikativen Prozesses: Der Begriff der Kommunikation und ihre grundlegenden Funktionen; Die Struktur des kommunikativen Prozesses; Kommunikationspartner: Sender und Empfänger; Kontext, Kommunikationskanäle und Kommunikationsmittel. Kommunikationsbarrieren und Ursachen von Missverständnissen.	2		*Тиждень 1*
Практичне заняття 1	Einführung in die Kommunikationswissenschaft. Kommunikation im Alltag analysieren	2		*Тиждень 2*
Лекція 2	Zentrale Kommunikationstheorien und Kommunikationsmodelle: Die Bedeutung von Kommunikationsmodellen für das Verständnis des Kommunikationsprozesses. Lineare Kommunikationsmodelle. Interaktive Modelle und die Rolle des Feedbacks. Zirkuläre und transaktionale Kommunikationsmodelle. Kommunikation als Interaktion und Konstruktion von Bedeutung. Die praktische Bedeutung von Kommunikationsmodellen	2		*Тиждень 3*
Практичне заняття 2	Zentrale Kommunikationstheorien und Kommunikationsmodelle Das Lasswell-Modell anwenden	2		*Тиждень 4*
ЛЕКЦІЯ 3	Verbale und nonverbale Kommunikation: Begriffe und Grundlagen der verbalen, nonverbalen und paraverbalen Kommunikation. Verbale Kommunikation und die Rolle der Sprache. Nonverbale Kommunikation . Paraverbale Kommunikation. Das Zusammenspiel von verbalen, nonverbalen und paraverbalen Mitteln . Schlussfolgerungen für erfolgreiche	2		*Тиждень 5*

	Kommunikation			
Практичне заняття 3	Verbale Kommunikation analysieren: Formulieren Sie folgende Aussagen auf drei verschiedene Arten: Diskutieren Sie anschließend:Wie verändert sich die Wirkung? Welche Form würden Sie in einem Gespräch mit einem Freund verwenden? Welche Form gegenüber einem Professor? Paraverbale Kommunikation	2		*Тиждень 6*
ЛЕКЦІЯ 4	**Kommunikation, Interaktion und zwischenmenschliche Beziehungen**: Kommunikation als soziale Interaktion. Begriff der sozialen Interaktion; gegenseitige Beeinflussung der Kommunikationspartner; Kommunikation als Koordination gemeinsamer Aktivitäten; Bedeutung von Situation und sozialem Kontext. Kommunikation und die Entstehung zwischenmenschlicher Beziehungen Entstehung und Entwicklung von Beziehungen; die Rolle des ersten Eindrucks; Vertrauen und gegenseitige Wahrnehmung; Nähe und soziale Distanz; Kommunikation als Mittel zur Beziehungsgestaltung. Kommunikative Rollen und soziale Positionen Begriff der sozialen Rolle; Rollenwechsel in unterschiedlichen Situationen	2		*Тиждень 7*
Практичне заняття 4	Diskussion: Wie hat sich aktives Zuhören angefühlt? War es schwierig, nicht zu unterbrechen? Was hat die Zusammenfassung verändert? Ich-Botschaften .	2		*Тиждень 8*
ЛЕКЦІЯ 5	Kommunikative Strategien und effektive Kommunikation: Der Begriff der kommunikativen Strategie .Definition; Ziele kommunikativer Strategien; bewusster und unbewusster Einsatz; Zusammenhang zwischen Ziel, Situation und Strategie; kommunikative Flexibilität. Grundprinzipien effektiver Kommunikation Verständlichkeit; Genauigkeit; Angemessenheit; Logik und	2		*Тиждень 9*

	Kohärenz; Anpassung der Botschaft an den Adressaten; Bedeutung des Kontextes; Verhältnis von Inhalt und Form			
Практичне заняття 5	Kommunikation in sozialen Beziehungen und im beruflichen Umfeld. Kommunikationsrollen. Analysieren Sie Situationen: Welche Rollen besitzen die Gesprächspartner? Wie beeinflusst die soziale Beziehung die Kommunikation? Wie unterscheiden sich Anrede, Tonfall und Gesprächsregeln? Kommunikation im Team Ich-Botschaften	2		*Тиждень 10*
ЛЕКЦІЯ 6	Interkulturelle Kommunikation und kulturelle Unterschiede: Der Begriff der Kultur und ihre Bedeutung für Kommunikation Der Begriff der interkulturellen Kommunikation Kulturelle Werte, Normen und Verhaltensmuster High-Context- und Low-Context-Kommunikation Verbale, nonverbale und paraverbale Kommunikation im interkulturellen Kontext Kulturelle Unterschiede und kommunikative Missverständnisse Interkulturelle Kompetenz Interkulturelle Kommunikation im Studium und im beruflichen Umfeld Strategien für erfolgreiche interkulturelle Kommunikation	2		*Тиждень 11*
Практичне заняття 6	Interkulturelle Kommunikation und kulturelle Unterschiede Kulturelle Unterschiede analysieren Warum könnte die Aussage als unhöflich wahrgenommen werden? Welche Rolle spielt Direktheit? Wie könnte man die Aussage anders formulieren? Welche kulturellen Erwartungen könnten hier eine Rolle spielen?	4		*Тиждень 12*

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу***	**Критерії оцінювання та термін виконання***	**Усього балів**
1	*2*	*3*	*4*	*5*

Поточний контроль **Розрахунок на один семестр**				
Практичне заняття Поточний контроль	Лексичний текст з використанням ділової лексики тест	Лексикограматичний матеріал (на матеріалі лекцій 1-3)	Правильно / неправильно Кінець 1 модулю 1 семестр	**15**
Практичне заняття Поточний контроль	Сумарна оцінка за завдання , виконані в процесі роботи в аудіторії на протязі модуля	Лексикограматичний матеріал (на матеріалі лекцій 1-3)	Кінець 2 модулю 1 семестр	**15**
Всього за 1 модуль				**30**
Практичне заняття Поточний контроль	Лексичний текст з використанням ділової лексики тест	Лексикограматичний матеріал (на матеріалі лекцій 4-6)	Правильно / неправильно Кінець 2 модулю 1 семестр	**15**
Практичне заняття Поточний контроль	Сумарна оцінка за завдання , виконані в процесі роботи в аудіторії на протязі модуля	Лексикограматичний матеріал (на матеріалі лекцій 4-6)	Правильно / неправильно Кінець 2 модулю 1 семестр	**15**
Всього за 2 модуль				**30**
Усього за поточний контроль	**4**			**60**
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичн0-практичне завдання	***«Розміщено в СЕЗН ЗНУ».***		**20**
	Індивідуальне завдання	***«Розміщено в СЕЗН ЗНУ».***		**20**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Видавничий дім «Академія», 2004. 344 с.
Базове джерело для вивчення комунікації, комунікативного процесу, мовленнєвої взаємодії та комунікативних категорій.
2. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навчальний посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. 309 с.
Особливо корисне для опрацювання структури комунікації, комунікантів, мовленнєвої діяльності та ефективності комунікації.
3. Селіванова О. О. Основи теорії комунікації : підручник. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
Систематично розглядає основні поняття, принципи та моделі теорії комунікації.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
Важливе джерело для розуміння теоретичних засад, моделей та основних підходів до масової комунікації.
5. Beck, Klaus. Kommunikationswissenschaft. 4., überarbeitete Auflage. Konstanz : UVK/UTB, 2015. 266 S.
Grundlegendes Lehrbuch zu Begriffen, Theorien, Forschungsfeldern und Prozessen der Kommunikationswissenschaft.
6. Plate, Markus. Grundlagen der Kommunikation. Gespräche effektiv gestalten. 3., ergänzte Auflage. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht/UTB, 2021.
Besonders geeignet für zwischenmenschliche Kommunikation, Kommunikationsmodelle, Gesprächsführung, Feedback und aktives Zuhören.
7. Bonfadelli, Heinz; Jarren, Otfried; Siegert, Gabriele (Hrsg.). Einführung in die Publizistikwissenschaft. Bern : Haupt, 2010.
Eine grundlegende Einführung in Kommunikations-, Medien- und Publizistikwissenschaft.
8. Pürer, Heinz. Publizistik- und Kommunikationswissenschaft. Ein Handbuch. 2. Auflage. Konstanz : UVK, 2014.
Umfassendes Handbuch zu zentralen Begriffen, Theorien und Forschungsbereichen der Kommunikationswissenschaft.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Міжкультурна комунікація : довідник. Львів : Слово, 2009. 141 с.
Особливо рекомендовано для теми міжкультурної комунікації, культурних відмінностей та комунікативних непорозумінь.
2. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні : підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 383 с.
Корисне для тем комунікації в освітньому середовищі, взаємодії та комунікативної компетентності.
3. Мацько Л. І., Калита О. М., Поворознюк С. І. Комунікативна лінгвістика : навчально-методичний посібник. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 256 с.
4. Житарюк М. Г. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація) : навчальний посібник. Львів, 2015. 220 с.
Рекомендовано для поглибленого вивчення моделей масової комунікації.
5. Heringer, Hans Jürgen. Interkulturelle Kommunikation. Grundlagen und Konzepte. 3., durchgesehene Auflage. Tübingen : Francke/UTB, 2010.
6. Kumbier, Dagmar; Schulz von Thun, Friedemann (Hrsg.). Interkulturelle Kommunikation: Methoden, Modelle, Beispiele. Reinbek : Rowohlt, 2006.
7. Lüsebrink, Hans-Jürgen. Interkulturelle Kommunikation: Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer. Stuttgart : Metzler, 2016.
8. Thomas, Alexander; Kinast, Eva-Ulrike; Schroll-Machl, Sylvia (Hrsg.). Handbuch Interkulturelle Kommunikation und Kooperation. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка — Інститут журналістики.
Електронні матеріали з теорії масової та соціальної комунікації. Зокрема, доступні матеріали, присвячені теоріям і моделям масової комунікації.
2. Електронний репозитарій Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.
Навчальні та наукові матеріали з теорії мовної та соціальної комунікації.
3. Електронна бібліотека Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.
Електронні навчальні матеріали з теорії масової комунікації та соціальних комунікацій.
4. Наукова бібліотека Львівського університету — електронний каталог.
Електронний каталог наукової та навчальної літератури з теорії комунікації, масової комунікації та комунікативної лінгвістики.
5. Universität Leipzig. Institut für Kommunikations- und Medienwissenschaft.
Електронні навчальні та наукові матеріали з комунікаційних і медіадосліджень.

6. Universität Greifswald. Institut für Politik- und Kommunikationswissenschaft. Наукові матеріали, інформація про дослідницькі напрями та публікації у сфері Kommunikationswissenschaft.
7. UTB eLibrary.
Електронна бібліотека навчальної літератури з Kommunikations- und Medienwissenschaft, зокрема праць Клауса Бека та Маркуса Плате.
8. Springer Nature – Kommunikations- und Medienwissenschaft.
Електронні підручники, монографії та наукові публікації з комунікації, медіа, міжособистісної та масової комунікації.

7. Регуляції і політики курсу

Примітка. *У цьому розділі науково-педагогічний визначає все, що є важливим для нього і здобувачів під час вивчення цієї навчальної дисципліни*.

Наприклад:
Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Відвідування усіх занять є обов'язковим. Якщо заняття не було відвідано, то відпрацювання буде або через виконання письмових робіт на мудлі, або офлайн (за домовленістю з викладачем).
Політика академічної доброчесності
Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до здобувачів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Проінформувати та надати приклади, як необхідно оформлювати цитування, посилатися на авторів запозичених фото, ілюстрацій тощо.
Визнання результатів неформальної/інформальної освіти
Прописати процедуру врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури

відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius

Керівник навчально-методичного відділу Людмила НЕСТЕРЕНКО